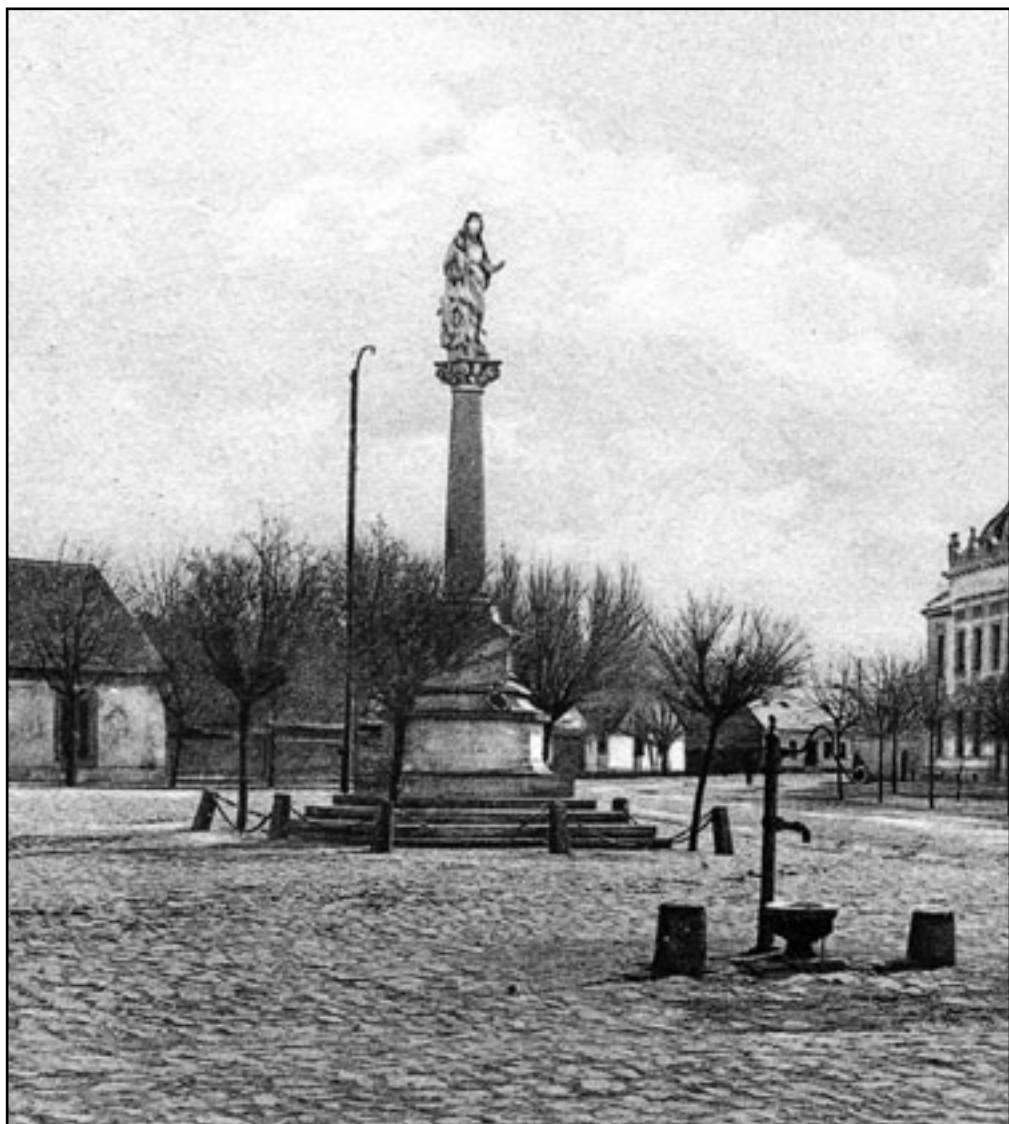




BUCHLOVSKÝ ZPRAVODAJ

ČÍSLO 10 • ROČNÍK XIII.

ŘÍJEN 2007



Podzim u „starého“ Vavřového

(foto: Vlastimil Kořínek)

PODZIM

*Podzim již není jarní dítě květy ozdobené,
podzim je člověk dospělý, co plody svojí práce sklízí denně.*

*Je klidný, uvážlivý a někdy posmutnělý,
když první jinovatka se zatřpytí svou bělí.*

*Podzim je rytíř v pestrém brnění,
složeném z plátků purpuru a nachu,
co z větví stromů s šelestem spadává,
zlatavé, rudé, barevné našemu zraku.*

*S větrem vynese dráčky papírové vzhůru do oblak,
divoké husy na sever, vlaštovky na jih obrátí
a pak se po krajině rozletí jako pták,
krásou ocúnů fialových duši člověka uchvátí.*

*Podzim je malíř, šípky na mezi nechává zčervenat.
Zrak náš až k průzračnosti křišťálové nám nad obzorem zavede,
okolí dýmem provoní a babí léto nechá krajem vlát,
svatého Václava s rytířstvem z hory Blaníku na světlo Boží vyvede.*

*Podzim ve svazích sklídí naše vinohrady,
rudý mok perlivý dopřeje člověku,
co strasti zažene, veselost vnese všady,
za což je milovaný od věků do věků.*

*Světélko dušičkové rozsvítí na zdobeném hrobu
a ve hruď paroháče uloží touhu zachování rodu.
Podzim je krásný, půvaby své si nikdy nikým vzítí nedá
a trpělivě čeká, až vládu svojí každoročně zasněžené paní Zimě předá.*

Zdenka Maršálková

Informace městyse Buchlovice

Rada městyse č. 17/2007 ze dne 22. srpna 2007

Kontrola úkolů

Rada byla seznámena s tím, že MUDr. Iva Barchánková hodlá ukončit praxi dětské lékařky na oddělení, na její místo (po dohodě s MUDr. Františkem Němečkem) přijde MUDr. Helena Filová z Uherského Hradiště. Starosta ing. Jiří Černý osobně poděkoval dr. Ivě Barchánkové za její práci pro buchlovickou veřejnost a při nástupu přijme na úřadě i její nástupkyni.

Jaroslav Mičkal, Buchlovice, dopis ze dne 14. 8. 2007: Žádost o prodloužení nájemních smluv – parkoviště u Státního zámku Buchlovice, veřejná WC na rok 2008

Vzhledem k tomu, že během doby, kdy žadatel provozuje obě zmíněné pronajaté praxe, nebylo žádných problémů a veřejnost je s jeho službou spokojena, schválila Rada městyse Buchlovice prodloužení nájmu parkoviště a veřejných WC na rok 2008. Prodloužení obou nájmu i na rok 2008 bude za podmínek stanovených v nájemní smlouvě z roku 2007. Rada uložila sekretářce starosty Marii Výstupové vypracování dodatku ke smlouvám i pronájmu parkoviště i veřejných WC.

Poděkování a zaslání pamětního listu – Slavnosti bratrství Čechů a Slováků na Javořině dne 29. července 2007

Rada přijala s povděkem poděkování i pamětní list – Slavnosti bratrství Čechů a Slováků na Javořině dne 29. července 2007 s konstatováním, že letošní ročník se vydařil.

Oznámení o produkci na parkovišti pod Buchlovem u Petra Špalka – Myslivecká noc od 19.00 do 2.00 hodin 25. 8. 2007 – pořadatel Myslivecké sdružení Buchlov, Buchlovice

Rada městyse Buchlovice schválila produkci na parkovišti pod hradem Buchlovem, nájemce Petr Špalek, s tím, že bude omezena 24. hodinou.

Oznámení o projednání návrhu Zadání změny č. 3 územního plánu obce Stupava, pořizovatel Městský úřad Uherské Hradiště, odbor architektury, plánování a rozvoje, zn.: APR/62082/07/14765/2007/Mach ze dne 10. 8. 2007

Rada městyse Buchlovice nemá žádných připomínek k projednání návrhu Zadání změny č. 3 územního plánu obce Stupava, pořizovatel Městský úřad Uherské Hradiště, odbor architektury, plánování a rozvoje.

Oznámení o projednání návrhu Zadání změny č. 5 územního plánu obce Boršice, pořizovatel Městský úřad Uherské Hradiště, odbor architektury, plánování a rozvoje, zn.: APR/63865/07/16945/2007/Skl ze dne 17. 8. 2007

Rada městyse Buchlovice nemá žádných připomínek k projednání návrhu Zadání změny č. 5 územního plánu obce Boršice, pořizovatel Městský úřad Uherské Hradiště, odbor architektury, plánování a rozvoje.

Oznámení o projednání návrhu Zadání územního plánu Břestek, pořizovatel Městský úřad Uherské Hradiště, odbor architektury, plánování a rozvoje, zn.: APR/62373/07/16561/2007/Skl ze dne 10. 8. 2007

Rada městyse Buchlovice nemá žádných připomínek k projednání návrhu Zadání územního plánu Břestek, pořizovatel Městský úřad Uherské Hradiště, odbor architektury, plánování a rozvoje, kromě té, týkající se vyznačení prostoru pro budoucí cyklistickou stezku navazující na její „buchlovskou“ část v trati sousedící s břestickým katastrem, nedaleko Domova důchodců Buchlovice.

Žádost o povolení akce „Závody traktorů“ – v centrální části rekreační oblasti Smradavka, která se má konat 15. 9. 2007 v době od 8.00 do 18.00 hodin, Jiří Vašíček, Brno – Komín (nasetractory.cz), e-mail ze dne 15. 8. 2007

Rada městyse Buchlovice nesouhlasí s pořádáním akce v centrální části rekreační oblasti Smradavka. Rada je toho názoru, že hluk motorů spojený s nebezpečím úniku ropných látek do země či potoka do tohoto prostoru nepatří.

Žádost o převod pozemku parcela č. 568/1 v k.ú. Buchlovice (úplatný nebo bezúplatný) o výměře 1 098 m² – bývalá zámecká štěpnice z městyse Buchlovice na státní příspěvkovou organizaci Národní památkový ústav se sídlem Praha 1, jehož součástí je Správa státního zámku Buchlovice, dopis ze dne 20. 8. 2007

Rada městyse Buchlovice doporučuje prodej pozemku parcela č. 568/1 v k.ú. Buchlovice o výměře 1.098 m² – bývalá zámecká štěpnice, nyní ve vlastnictví městyse Buchlovice na státní příspěvkovou organizaci Národní památkový ústav se sídlem Praha 1, jehož součástí je Správa státního zámku Buchlovice. Cena bude upřesněna na základě vypracování znaleckého posudku. Posudek zaplatí kupující strana.

Informace o odstraňování následků škod vzniklých v rámci k.ú. Buchlovice při průtrži mračen dne 20. srpna 2007

Starosta informoval radu městyse o škodách vzniklých na majetku městyse a majetku občanů po příválových deštích. Buchlovičtí dobrovolní hasiči zasahovali v době od 18.00 do 21.00 hod. v zatopených sklepech základní školy v ulici Komenského. Voda ve sklepních prostorách dosáhla výšky cca 15 cm a jen rychlý zásah zabránil tomu, aby nedošlo k výrazným škodám na majetku školy. V bývalé základní škole na Lhotce čp. 16 došlo k protečení střechy v prostoru nad sociálním zařízením.

Nejhorší situace nastala v ulici Řadová, kde voda z kanalizace vnikla do sklepů rodinných domů v nejnižší části ulice. Služby městyse Buchlovice zajistily přistavení kontejnerů a odvoz poškozených věcí na náklady městyse. Vyplavení sklepů v těchto rodinných domech nebylo možno zabránit z důvodu obrovského množství vody (37 mm), která spadla v průběhu 20 minut. Na vzniklé situaci se negativně projevila nedokončená rekonstrukce kanalizace přes soukromé pozemky, kde zůstal její původní profil.

V prostoru otevřeného melioračního svodu na Zahradách, který vyústuje do propustku u rodinného domu manželů Bílkových, došlo k ucpání „rastlu“ a následně k zaplavení dvora rodinného domu. Na místě byla dohodnuta s manželi Bílkovými opatření, která by měla zabránit vylití vody z příkopu.

Dešťová voda z prostoru cihelny zaplavila část skladu stavebnin pana Jaroše. SMB vybudují v nejnižší části vjezdu propustek s napojením do kanalizace.

Před rodinným domem paní Novákové na Zahradách budou vyzdviženy 2 kusy silničních obrub, aby se zabránilo průniku dešťové vody do této nemovitosti. Tyto práce provedou pracovníci SMB.

Dne 21. 8. 2007 pracovníci SMB zahájili ihned čištění naplavenin na místních komunikacích a postupně provádějí čištění propustků a dešťových svodů v celé obci. Slovácké vodárny vyčistí do 24. 8. 2007 všechny zanesené odlehčovací komory kanalizace.

Starosta ing. Jiří Černý nabídl 20. 8. 2007 ve 23.00 hodin pomoc obci Boršice, která byla postižena záplavovou vlnou nejvíce. Starosta obce Boršice Petr Matoušek pomoc přijal s tím, že náš nakladač UNC naloží bahno z vyplavených řadových domů v obci. Rada schválila tuto pomoc. Rada městyse vyslovuje poděkování Sboru dobrovolných hasičů Buchlovice za obětavý a včasný zásah při likvidaci zatopených sklepních prostor v základní škole.

Žádost o pořízení změny Územního plánu městyse Buchlovice – Eva Kadlecová, Buchlovice

Rada přijala žádost na pořízení změny Územního plánu městyse Buchlovice paní Evy Kadlecové – bydlení spojené s podnikáním. Věc bude řešit ing. Jiří Černý, pověřený zastupitelstvem k úkonům v územním plánování.

Informace o postupu oprav opěrné zdi na silnice III. třídy v prostoru před zámeckou zahradou v centru městyse

Dne 17. 8. 2007 informoval zástupce firmy STRABAG Uherské Hradiště o havarijním stavu silnice III. třídy v prostoru opravované opěrné zdi. Situace si vyžádala po dohodě s odborem dopravy Městského úřadu v Uherském Hradišti okamžité uzavření průjezdu po této komunikaci. Náhradní objížďková trasa byla dohodnuta po místních komunikacích Masarykova přes most u hasičské zbrojnice do ulice Kostelní, s průjezdem aut max 3,5 t, s výjimkou linkových autobusů. Firma STRABAG zajistila nové dopravní značení v inkriminovaném úseku. Původní uzavírka byla předpokládána do 31. 8. 2007.

Dne 22. 8. 2007 oznámila firma STRABAG, že po provedení sond na vozovce bude nutno tuto zajistit pilotáží. Na 23. 8. 2007 bylo operativně svoláno jednání, kde se rozhodne o prodloužení úplné uzávěrky silnice III. třídy, na novém dopravním značení objížďky po místních komunikacích a způsobu opravy. Rada bude o těchto skutečnostech informována na dalších zasedáních. Rekonstrukci opěrné zdi a přilehlé komunikace zabezpečuje a financuje Ředitelství silnic Zlínského kraje. Vzniklé vícenáklady vážně komplikují dokončení celkové opravy v letošním roce.

Rada č. 18/2007 ze dne 10. září 2007

Návrh na zvýšení plateb za stravné – žáci a zaměstnanci ZŠ Buchlovice, Mgr. František Klvaňa, ředitel, ze dne 27. 8. 2007

Rada městyse Buchlovice schválila návrh na zvýšení plateb za stravné pro jednotlivé skupiny strávníků takto: žáci 7–10 let 16 Kč/oběd, žáci 11–14 let 18 Kč/oběd, žáci nad 15 let 19 Kč/oběd, zaměstnanci 20 Kč/oběd

Účinnost změny plateb je od 1. září 2007.

Žádost Folklorního studia Buchlovice – ing. Pavel Dvořan – o možnost využití prostor náměstí Svobody na akce – Den vína 2007 dne 30. 9. 2007 a na Velký veselý mikulášský jarmark dne 4. 12. 2007, zapůjčení budoucího pódia, stánků pro prodejce, židlí a stolů pro diváky a současně využití restaurace U páva pro zázemí, ze dne 10. 10. 2007

Rada městyse Buchlovice vzala na vědomí žádost Folklorního studia Buchlovice a částečně rozhodla následovně: Ze žádaného lze přislíbit pronájem prostor na náměstí Svobody pro uvedené akce: Den vína 2007 dne 30. 9. 2007 a Velký veselý mikulášský jarmark dne 4. 12. 2007 (a tady vyslovila Rada městyse Buchlovice potěšení nad využíváním centrálního prostoru pro kulturní záležitosti), zajištění židlí a stolů podle předem dohodnutých regulí. Jednání musí proběhnout o zajištění zázemí v sále restaurace U páva, neboť v této chvíli není známa vytiženost prostoru ze strany nájemce Marka Pientoka. O možnostech zapůjčení pódia by rada v současnosti pouze spekulovala, neboť není dosud rozhodnuto o jeho pořízení.

Příprava kupních (prodejních smluv): část pozemku p.č. 788/7 v k.ú. Buchlovice, majitel ing. Jiří Stejskal – koupě

Rada městyse Buchlovice schválila koupi pozemku p.č. 788/7 o výměře 166 m² od ing. Jiřího Stejskala a ing. Hany Stejskalové, Buchlovice, za cenu dle znaleckého posudku.

Parcela č. 568/1 v areálu Státního zámku Buchlovice v k.ú. Buchlovice – převod

Rada městyse Buchlovice doporučila schválení převodu pozemku parcela č. 568/1 v areálu zámeckého parku Národnímu památkovému ústavu Praha, cena pozemku o výměře 1.098 m², zděného oplocení a trvalých porostů podle znaleckého posudku.

Rekapitulace průběhu oprav a rekonstrukcí místních komunikací a jiných – SÚS Slovácka, s.r.o., Jarošov, Uherské Hradiště

Starosta provedl rekapitulaci akcí oprav a rekonstrukcí místních komunikací a jiných – SÚS Slovácka, s.r.o., Jarošov, Uherské Hradiště – v Buchlovicích, k dnešnímu dni:

- ulice A. Hrabala 195 060 Kč, ulice Ku Hradu a ostatní 413 260 Kč, Smraďavka 205 140 Kč, cena s DPH 813 460 Kč
- třídění u OTR vč. DPH 121 000 Kč, celkem 934 500 Kč

Podle skutečných potřeb bude nutno uvolnit ještě cca 60 tis. Kč na opravu výtluků a drobných nerovností na místních komunikacích v intravilánu obce. Rada doporučuje zastupitelstvu změnu rozpočtu této kapitoly.

Návštěva Buchlovic reprezentací obce Chotoviny u příležitosti pořadu „Zpívání o víně“ dne 30. 9. 2007

Starosta informoval ostatní členy rady o rozhovoru se starostou spřátelené obce Chotoviny v tom smyslu, že 30. 9. 2007 navštíví městys delegace zástupců, občanů z Chotovin. Je již dohodnuto stravování pro návštěvu (společný oběd bude za účasti všech členů rady ve školní jídelně). Budou ještě upřesněny některé podrobnosti návštěvy (prohlídka hradu nebo zámku?), tady je třeba součinnosti všech členů rady – doprovod částí delegace. Chotovínští navštíví také akci Den vína 2007, která se bude odehrávat na náměstí Svobody. Náklady spojené s návštěvou uhradí městys Buchlovice.

Návrh smlouvy mezi Policií České republiky (PČR) a městysem Buchlovice – Dohoda o vzájemné spolupráci při zajišťování veřejného pořádku a bezpečnosti

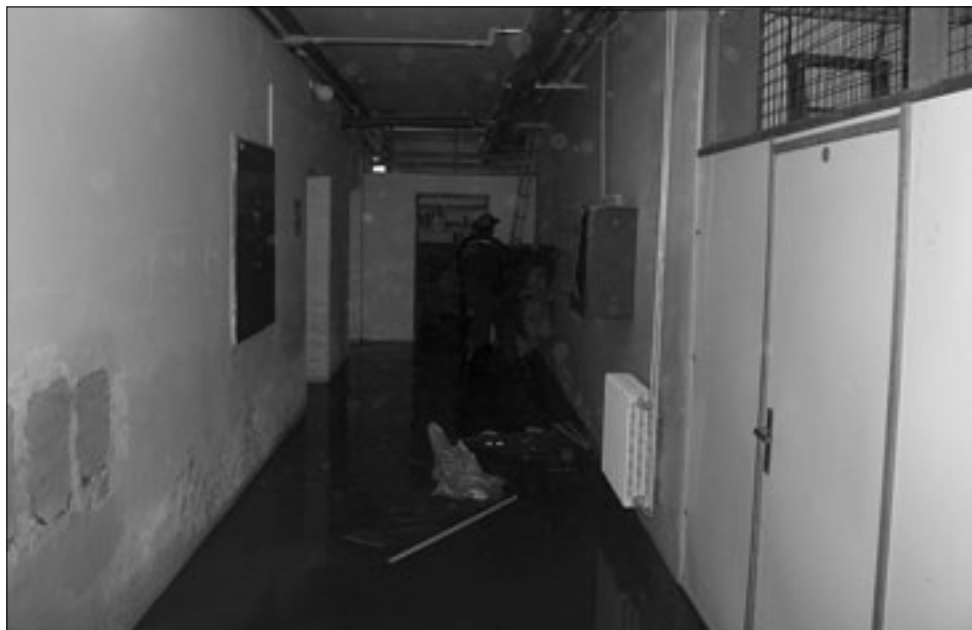
Informace o jednání s vedoucím PČR – oddělení Buchlovice o stavu a perspektivě oddělení, také o plánech policie. Při jednání byl předán zástupci městyse návrh smlouvy o spolupráci, pojatý v obecné rovině. Smlouvu bude nutno konkretizovat. Rada městyse rozhodla, že v příštím zasedání budou sebrány všechny aktuální náměty pro zpracování do smlouvy s PČR.

Návrh Komise sociální při Radě městyse Buchlovice na přidělení sociálního bytu v domě čp. 500 na ulici Komenského v Buchlovicích

Rada městyse Buchlovice schválila návrh komise sociální (ze zasedání č. 9 ze dne 12. 9. 2007) – přidělit uvolněný sociální byt v domě čp. 500 paní Věře Vrzalové a jejímu synu Davidovi, s nástupem od 15. 9. 2007, na dobu 2 let s možností dalšího prodloužení v případě opodstatněné potřeby.

Určení termínu zasedání Zastupitelstva městyse Buchlovice

Rada městyse Buchlovice rozhodla o termínu zasedání Zastupitelstva městyse Buchlovice. Byl určen termín – úterý 9. 10. 2007.



Při srpnových lijácích vyplavila voda nejen sklep v Buchlovicích. Postihla i suterén základní školy, který vidíte na snímku. (foto: ing. Jiří Černý)



V posledních měsících městys provádí jak vlastními silami, tak dodavatelsky nutné opravy vozovek. Děje se tak nejenom v obci samé, ale i v okrajových částech. V polovině září se vynaložená částka na opravy a spojené náklady pohybovala kolem jednoho milionu Kč (více v usnesení rady městyse č. 18/2007). (foto: -bž-)



Začátkem září zahájila firma Mimostav Liptovský Hrádok výstavbu bytového areálu pro společnost Zoresta v lokalitě za bytovkou v Lúčkách. **(foto: -bž-)**



V první polovině září se uskutečnila schůzka představitelů městysu a zainteresovaných občanů s novým buchlovickým knězem Mgr. Rudolfem Chmelařem. Účastníci jednání se poté seznámili se stavem farní budovy a s představami pana faráře o její rekonstrukci. **(foto: Bořek Žižlavský)**

Odpady – co do kterého kontejneru dát

V buchlovickém katastru narazíte celkem na 19 míst, na nichž jsou umístěny velkoobjemové nádoby na odpady pro veřejnost. Vedle kontejnerů na běžný komunální odpad jsou k dispozici kontejnery na papír, plasty, sklo barevné a sklo bílé.

Do nádob na papír můžete ukládat noviny, časopisy, reklamní letáky, krabice, lepenku, kartony, kancelářský papír a sešity, přičemž do nich nepatří mokrý, mastný nebo jinak znečištěný papír. Nádoby na plasty jsou určeny pro plastové nádoby a láhve, PET láhve od nápojů, výrobky z plastů, kelímky od jogurtů, krabičky od pokrmových tuků, sáčky, fólie a polystyren. Nevhazujte do nich plastové trubky a podlahové krytiny. PET lahve je nutné sešlápnout a zašroubovat, aby nezaplnily tak velký prostor. Kontejnery označené jako „sklo barevné“ a „sklo bílé“ jsou určeny pro příslušné druhy skla. Nepatří sem však porcelán, keramika, kameny, drátěné sklo a zrcadla.



K dispozici jsou pro občany popelnice podle druhu odpadu



Před lety se divokými skládkami okolí jenom hemžilo (Proštípená 1980)

Některé odpady můžete odevzdat zdarma

Jak jsme vás již před časem informovali, Mikroregion Buchlov otevřel od 1. dubna sběrný dvůr na Křížných cestách (bývalé skládce), který slouží sběru velkoobjemového odpadu z obcí ze svazku mikroregionu.

Jako občané jedné z těchto obcí můžete individuálně přivést níže uvedené druhy odpadu, ale přitom je třeba se prokázat **občanským průkazem**. Sběr je prováděn **zdarma** (max. 200 kg na osobu a rok) v době od pondělí do pátku 6.00 – 16.00 hod. (celoročně) a v sobotu 8.00–12.00 hod. (1. dubna–31. října). Náklady na likvidaci odpadů hradí Mikroregion Buchlov a obce mikroregionu.

Sbírané odpady:

- papír a lepenka – kartony, časopisy, knihy, obaly, ...
- sklo – bílé, barevné, čisté, bez chemikálií
- textil, hadry, neznečištěné ropnými produkty
- dřevo – stavební, rámy oken, dřevěné obaly
- plasty – fólie, plastový nábytek, obalový materiál, PET, čisté obaly od kosmetiky a domácích čistících prostředků

- kovy
- biologicky rozložitelný odpad ze zahrad atd. – tráva, větve, plevel, listí
- objemový odpad – nábytek, pneumatiky, matrace, koberce, podlahové krytiny, neznečištěné textilie

Nesbírá se:

Ledničky, elektrospotřebiče, nebezpečné odpady, barvy, oleje, baterie, akumulátory, léčiva, chemikálie, zářivky, pesticidy a obaly od nich, znečištěné textilie chemikáliemi a oleji, komunální odpad. Převzetí stavební sutě, výkopové zeminy je na místě zpoplatněno.

Sběr nebezpečných odpadů

Sběr nebezpečných odpadů organizuje městys několikrát do roka pro občany zdarma. Probíhá vždy od 16.00 do 17.30 hod. u hasičské zbrojnice. Můžete při něm odevzdat:

Čistící prostředky: pro toalety a tekuté odpady, pro sanitární keramiku, naleštění nábytku, prací a bělicí prostředky, chemikálie pro provoz a údržbu bazénů.

Automobilové prostředky: motorové oleje, autobaterie, čističe karburátorů, brzdové a převodové kapaliny, nemrznoucí směsi.

Zahradnické potřeby: herbicidy, insekticidy, fungicidy, mořidla.

Domácí pesticidy: prostředky pro deratizaci, protokolové tablety a spreje, repelenty a spreje proti obtížnému hmyzu.

Domácí dílny: tmely a lepidla, barvy a laky, ředidla a rozpouštědla, fotochemikálie, odstraňovače barev a laků.

Elektrická a elektronická zařízení: chladničky a mrazáky, zářivky a výbojky, obrazovky a monitory.

Ostatní: přenosné baterie, rtuťové teploměry.

Připravil a foto: **Bořek Žižlavský**



Sběr nebezpečných odpadů probíhá u hasičské zbrojnice

V CHOTOVINÁCH 25. srpna 2007

Po několika letech se vypravil na zájezd i náš fotbalový oddíl. Důvodem bylo pozvání družební obce Chotoviny na turnaj v malé kopané pořádaný u příležitosti 80. výročí založení tamního oddílu. A tak v sobotu 25. srpna vyrazilo asi 30 fotbalistů a dalších spřízněných duší na dalekou cestu do jižních Čech. Dobře zásobený autobus poskytl potřebné pohodlí a po několika zastávkách dorazil i se svými pasažery šťastně do cíle. V Chotovinách se nám dostalo milého přijetí od celého představenstva obce a přátelská atmosféra provázela celé setkání. Hlavním lákadlem fotbalového turnaje byla účast mužstva televize Nova, za kterou nastoupili mj. moderátor Ray Korenteng, herec Ondřej Brzobohatý, superstar Vlasta Horváth a další. Slavnostní výkop pak provedla místní rodačka Andrea Němcová, známá z pořadu Střepiny. A právě ta se stala hlavně pro některé naše hráče nejfotografovanějším objektem.

Hned první utkání proti sobě svedlo náš tým a „Nováky“, kteří díky šťastné trefě v poslední minutě utkání zvítězili 1:0. Ve druhém utkání čekal na naše hráče domácí „A“ tým. I tady nám pšenka nekvetla a výsledek 1:2 znamenal druhou porážku v turnaji. Teprve v posledním utkání ukázalo mužstvo kvalitu a domácí „old boys“ rozneslo na kopytech 8:1. Ani celkové 3. místo neubralo našim hráčům elán pustit se s největším odhodláním do víru zábavy a tance. Zvláště někteří tanečníci byli k neudržení. Dobrou atmosféru nepokazila ani krátká průtrž mračen, ale to už se schylovalo k půlnoci a pro vedoucí výpravy nastal čas sehnat své ovečky dohromady. To se nakonec po větším úsilí podařilo. Cesta domů už byla pochopitelně jen formalitou, ale zážitky zůstanou v mysli všech ještě dlouho. Tak třeba příští rok zase u nás.

Jan Štokman



Foto: Stanislav Buchtík a Martin Kořínek



Informace místní knihovny – nové knihy

Naučná literatura pro dospělé

R. Stoklasa: Kostely na Slovácku 2. díl
M. Pojsl: Průvodce Velehradem
L. Y. Koláček: Tajnosti moravských hradů a zámků 4. díl
P. Stokes: Malé album velkých myslitelů

M. Dovrtělová: Smrt kazí obchod
V. Vondruška: Záhada zlaté stoly
L. Procházková: Slepice v klubu
I. Obermannová: V pění
A. Zonová: Boty a značky
P. Nagyová-Džerengová: Za to mi zaplatíš!
J. Bohata: Vrátil jsem se v pořádku a včas

Krásná literatura pro dospělé

A. Müller-Stahl: Hannah
Tash Aw: Cesta za hedvábím
(příběh o cestě do exotické Malajsie)
F. Brin: Moje malá Sára
R. Thomasová: Příliš jednoduchý život
J. Brandová: Holky to chtějí jinak
D. Dimopoulos: Milenci z Myrinthy
L. Spencerová: Roky
R. Muchamore: Nováček
M. H. Clarková: Kdo tě zná
H. Hardenová: Smrt ve vavřínovém lese

Naučná literatura pro děti a mládež

J. Tůma: 100 největších zajímavostí o letecké dopravě
kolektiv autorů: Věže a mrakodrapy
kolektiv autorů: Kriminalistika

Krásná literatura pro děti a mládež

E.-M. Schmid: Léto za všechny prachy
D. Shan: Upíří kníže
T. Brezina: 13 modrých koček

knihovnice

Upozornění

V posledních měsících se v Buchlovicích více rozšířil nešvar parkovat nejen osobní automobily před domy, na chodnících a obecních a krajských komunikacích. Děje se tak ve vícero ulicích, za které jmenujme ul. K Buchlovu, Velehradskou, Příční, Masarykovu, točnu na Zahradách a okolí nebo spojku Suchého řádku s ul. Hradištskou u náměstí atd.

Parkující automobily svým stáním zajedno poškozují chodníky, majetek městysu, které jsou určeny k jinému účelu, a zároveň brání v průjezdu komunikacemi. Nejobtížnější to mají autobusy pravidelných linek, a to nehledě k současně komplikované dopravě ve středu městysu, v souvislosti s rekonstrukcí opěrné zdi naproti tržnice.

Takto „parkující“ řidiči by si měli uvědomit zároveň i to, že ohrožují bezpečnost silničního provozu svých kolegů, ale zejména bezpečnost chodců, a zvyšují riziko vzniku dopravních nehod.

Pracovníci městysu budou situaci nadále sledovat a v případě, že se nezlepší, považují o účinnějším řešení než je pouhé upozornění.

- red -

Prvňáci zahájili školní docházku



Dne 3. září zahájili svou školní docházku noví prvňáci. Na úvod je přivítali starosta městyse ing. Jiří Černý, ředitel základní školy Mgr. František Klvaňa a třídní učitelka Mgr. Lucie Přikrylová, která se s 27 dětmi hned seznámila. Slavnostní zahájení proběhlo v zámecké salla tereně. (foto: Bořek Žižlavský)



Účast Mikroregionu Buchlov na Dnech vína 2007 – sobota 8. září 2007

(pohled nikoli z tribuny)

K naší účasti na megaakci v Uherském Hradišti je možné říci cokoli a tak řeknu alespoň pár slov. Jako „pěšák“ jsem měl možnost být na místě, tj. pro Mikroregion Buchlov přiděleném prostoru Františkánského kláštera, po celý den, nejméně v době, kdy byla většina stánků aktivní (od 8 do 15 hodin). Zažil jsem tady přípravu se vší nervozitou boje o stánky, rozladění těch, kteří si přispali a už na ně nezbyl stánek, rozmisťování stánků v celkově malém prostoru, pomáhal jsem se stoly i panely, věšel mikroregionové poutače tak, aby bylo vše, až přijdou první návštěvníci, připraveno. A pak už jsem se mohl věnovat vlastní organizátorské činnosti.

Každý jsme jiný a tak i reprezentanti jednotlivých obcí mikroregionu, tentokrát však asi více jsem se setkával s odmítavými reakcemi vůči

neodbytným návštěvníkům, kteří se přijeli „do Hradišta najezt, napít“ a možná si i něco donést dom v příruční igelitové tašce: „Paní, vy ste tu byly už dvakrát, to nemožete!“ „Vám už nenaleju,



tady není vinárna, tá je za rohem!“ Také jsem však zaznamenal úsměvy těch, kteří byli po všech stránkách lépe připraveni (i psychicky), ti vydrželi být příjemní (-ě) po celý den. Z našich „vystavovatelů“ vynikli (podle mého soudu) zástupci Břestku – předvádění vaření trnek se vším všudy včetně nezbytné ochutnávky produktů i v kulinařských souvislostech. Dobří byli i zástupci obce Boršice – zde Varmužova pekárna nabízela netradiční pečivo, které bychom rádi běžně viděli na pultech a udirna nabízela klobásy, které zachránily život mnoha návštěvníkům slavností.

Hlavním děním pak na ploše dvora kláštera byl program. Programová nabídka mikroregionu nebyla vůbec špatná a probíhala nepřetržitě od 10.30 do 15.00 hodin. Především dechovky se činily a zaujaly návštěvníky do té míry, že se tito přidávali a chvílemi se i bezstarostně tancovalo. Ostatní, kromě Mužského pěveckého sboru z Buchlovic nevybočili z průměru. Škoda jen, že některé (předem příslibené) sestavy nepřijely a že si nenašli větší prostor muzikanti z Velehradu a že sestava Basta – fidli z Medovic se ztratila někde v ruchu města přeplněného dechovkami,





folklórem všeho druhu, trhovci vhodnými i nevhodnými, prostě někde v tom mumraji, i když své diváky asi mají a ti se po nich ptali. Mohlo to být ještě příjemnější v krásném prostředí kláštera, který je jedním z nejhodnějších prostorů pro takovou intimnější produkci.

Obecně vzato, stanoviště mikroregionu příliš nepřipomínalo „Dny vína“, neboť vína tam bylo

poskrovnu. Byla to spíše běžná oslava, jakých je v našich obcích na desítky, ale mně to zas tak moc nevadilo, protože jsem pil celý den jen vodu. Přesto, aby si laskavý návštěvník nepřipadal jako „u Suchánků“, bylo by vhodné se zamyslet nad tím a nabídnout místo výroby čehokoli raději skleničku. Za to bych se přimlouval!

A ještě poznámka k principům celé (velmi rozbujelé) akce – příspěvek k definici mecenášství:

Tedy, když člověk stojí tváří v tvář dobrému umění, vpravdě uměleckému dílu, jako by se stával tak trochu lepším či více člověkem. A někdy chce tyto vnitřní niterné pohnutky projevit víc než emocí - pragmatickým činem, konkrétní podporou uměleckého díla či instituce, která se uměním zabývá.

Tak za toto bych dal ruku do ohně, jak se říká!

Text a foto: **Miloslav Hrdý**



Otevření pobočky ZUŠ v Buchlovicích



Slavnostní otevření pobočky Základní umělecké školy Uherské Hradiště v Buchlovicích proběhlo důstojně 10. 9. 2007 přímo v prostorách staré školy na Lhotce. Všechny děti i rodiče přivítali svým zpěvem zástupci Děcek z Buchlovic. Kmotrem pobočky se stal senátor Josef Vaculík, který se přidal písni Na buchlovské věži.

Do přípravného a prvního ročníku bylo přijato na 30 dětí převážně z Buchlovic, našli se zde však i zástupci ze Zlechova, Břestku a Tupes. Dětem se budou věnovat zkušení učitelé Radim Snopek (housle) a Václav Ovčáčík (přípravná hudební výchova, flétna, klarinet). Výuka probíhá v pondělí a ve čtvrtek v prostorách staré školy.

Všem - žákům i učitelům - přeji veselé písničky, radost a touhu naučit se něčemu novému.

Text **Lenka Rašticová**, foto **Bořek Žížlavský**



Ze Dne otevřených památek



V kostele sv. Martina a na faře měly službu paní Kuncová a Králíková



V kapli sv. Alžběty

Jako každý rok se i letos v Buchlovicích uskutečnil Den otevřených památek, a to v neděli 9. září. Návštěvníci městečka si měli možnost prohlédnout opět kostel sv. Martina, faru a kapli sv. Alžběty u hřbitova.

Kostel sv. Martina se otevřel pro veřejnost po mši svaté stejně jako farní budova. Návštěvníci mohli zhlédnout její vyklizené prostory, které v dohledné době doznají zčásti nejn nutnějších změn, aby mohly přijat k bydlení nového kněze, jenž zde bude natrvalo bydlet.

Kapli sv. Alžběty, sloužící coby smuteční obřadní síň, navštívilo několik zájemců, mezi nimi i buchlovičtí rodáci, bydlící dlouhá léta mimo městečko. Zajímala je její historie, hrobka pod podlahou, zda se bude pokračovat v její rekonstrukci atd. Přišel se podívat už zmíněný nový buchlovický kněz, který doposud uvnitř ještě nebyl. Chladné a nejisté počasí ovlivnilo i návštěvnost letošního Dne otevřených památek. Snad bude příští rok více přát.

Text a foto: **Bořek Žižlavský**

Diakonie otvírá novou relaxační místnost

Rok se sešel s rokem a uherskohradištskou Diakonii ČCE – středisko Cesta čeká další krůček na cestě rozvoje a zkvalitnění sociálních služeb, určených mentálně postiženým klientům. Připomeňme, že 13. října loňského roku byla do provozu oficiálně uvedena vysokozdvizná plošina, která posílila bezbariérovost denního stacionáře, střediska Cesta. Rok na to, 12. října, se uskuteční slavností otevření nové relaxační místnosti zvané Snoezelen. Pomůže klientům střediska Cesta a může pomoci i vašim blízkým. Proto jste všichni srdečně zváni!

Blíže nám problematiku osvětlila ředitelka střediska Cesta Zuzana Hoffmannová.

Co si má člověk neznalý představit pod slovem „Snoezelen“?

Jedná se o speciálně vybavenou místnost, určenou pro relaxaci a navození klidu. Název Snoezelen je odvozen od slov Snuffelen, tj. čichat, Doezen, tj. podřimovat. Metoda je zaměřena na smyslové vnímání a prožitek pomocí světla, zvuku, doteku, chuti a čichu. K tomu je potřeba prostředí, ve kterém je možné se koncentrovat, vnímat své okolí. A právě takové prostředí jsme v našem středisku vytvořili a chystáme se je uvést do života.

Na jakém principu Snoezelen funguje?

Metoda Snoezelen v sobě spojuje myšlenku dynamiky s relaxací. V klientovi probouzí smysly, jež jsou oslovovány postupně, každý zvlášť. Klienti jsou tak vedeni k chápání reality, k chápání, co znamená slyšet, vidět, cítit, ochutnat, dotknout se... Je jim umožněno prožívat nejrůznější pocity jako je štěstí, podrážděnost, uspokojení... Metoda vychází z předpokladu, že naše smysly jsou snadno oslovitelné v ovzduší pohody.

Podobně to funguje asi také u lidí zdravých...

Zdravý člověk je bez větších problémů schopen najít sám místa, kde se cítí příjemně. Postiženým lidem je nutné takováto místa vytvořit. Zesílením některých podnětů s vyloučením podnětů rušivých je klient motivován k vnímání. Stimulace auditivních, vizuálních a hmatových smyslů, ke kterým dochází během terapie, tak může významně ovlivnit jeho další vývoj.

Co všechno Snoezelen obsahuje? Čím na klienty působíte?

Metoda Snoezelen využívá kombinaci účinků světla a vodní postele k navození pocitu uvnitř dělohy, a tím i psychické pohody, podporující roz-



Zuzana Hoffmannová

voj pohybových schopností tělesně postižených klientů. Využívají se vonící předměty, zvukové nástroje, polštáře, deky, bloky z pěnové hmoty, tlumené světlo, svítilny řetězce, vodní válce s bublinkovým efektem, aromatické svíčky, zrcadlové koule, meditační hudba...

Komu může Snoezelen pomoci?

Všem, kdo mají v domácí péči člověka s hlubším mentálním či kombinovaným postižením. Těm všem jsou dveře našeho střediska, a tím i Snoezelen, kdykoliv otevřeny. Kdykoliv znamená v provozní době denního stacionáře, tedy ve všední dny od 7.30 do 15.00 hodin. Doporučuji navštívit v pátek 12. října uherskohradištské středisko Cesta na adrese Na Stavidle 1266, případně se telefonicky domluvit na tel. číslech 572 557 273, 737 507 915. Budeme se na vás těšit!

Adéla Kotková



Členové bývalé Expedice Chřiby, která napsala pentalogii o putování po našem nejbližším okolí, se opět po letech schází. Tentokrát budou autoři Jiří Jilík, Bořek Žižlavský a Michal Baščan cestovat po známých i málo známých pověstech Chřibů. Autoři se svými přáteli jsou zachyceni v příjemné hospůdce U křížku za Smraďavkou.

(foto: Jiřina Mikulová)



Při opravě makovice zámecké věže pracovníci narazili na tubus s několika starými dokumenty (nejstarší 1719). Do nového tubusu správa zámku a Městys Buchlovice věnovaly současné dokumenty a kopie listin původních. Na snímcích vidíte správcovou Ivanu Syslovou a pracovníky firmy OK Pyrus při nasazování makovice.

(foto: Milan Zámečník)



Buchlovické náměstí zaznamenalo v posledních letech velké změny. Horní snímek je z přelomu 70. a 80. let minulého století a dolní současný. (Staré foto MUDr. Josef Macenauer, nové foto Martin Žižlavský)



Život pod „vysílačkou“

Dnes téměř osmdesátiletý pan Antonín Polák prožil většinu svého dosavadního života na Trnávkách a na Újezdách, pod „vysílačkou“, jak se lidově říká televiznímu převaděči v lesní poloze Proštípená. Žije se svou manželkou v dřevěné chatě na začátku této odlehlé buchlovické lokality a je doslova živým pamětníkem zdejších událostí. Dovede o nich navíc i živě vyprávět.

Před desítkami let se vyučil jako automechanik u hradištských Rajzlů a této práci se víceméně věnoval až do důchodu. Život na jeho chatě obklopené zahradou se vzrostlými stromy je už na první pohled jiný než život někde v rušné části našeho městyse, neřku-li při rušnější cestě či dokonce silnici.

Příležitostným návštěvám se pan Polák rád pochlubí svou sbírkou originálních samorostů a rád zavzpomíná i na své nelehké dětství, kdy mu zemřela ve 36 letech matka a otec se znovu oženil.

Pokud zdraví dovoluje, pan Polák se svou manželkou chodívají na vycházky do blízkého okolí, na Proštípenou, ke Zbojníku, odkud dřív býval

krásný rozhled do údolí Smraďavky. Vzpomíná i na vycházky k močálu „pod dubím“, kde růstávaly konvalinky.

Moje návštěva se v chatě pana Poláka konala v chladném březnovém podvečeru, a proto se nám dobře sedělo ve vytopené kuchyni. Teď už se ale přenesme alespoň na chvíli do časů, kdy se městečkem ještě neustále neproháněly automobily chrlící jedovatý smog, kdy v čistém korytě potoka proudila živá voda plná raků a ryb a kdy sever a západ Buchlovic lemovaly šumící bukové a dubové velikáni, o kterých se dnešním Chřibům může jenom zdát.

Pane Polák, vzpomeňte na Újezda a Trnávky před léty, kdy byly obě lokality obydleny daleko víc než je tomu dnes, kdy velkou část stavení tvoří chalupy, chaty a i neobydlené domy, přičemž některé byly zbořeny při budování ovocného sadu.

Pamatuju, že tu žilo opravdu nesrovnatelně víc lidí. Vedle nás žili Odoltovi, Ignác Kunc s ro-



Pan Polák se snad každé návštěvě rád pochválí se svou zajímavou sbírkou samorostů

dinou, Rašticovi, Matěnovi a Malinkovi. Jejich domek býval až v poli. Než odejeli do Jugoslávie, tak to prodali Kučíkom. Vzpomínám na rodinu Habáňových, Jurčů, kteří měli sedm nebo osm děcek, rodinu Jochymků, Hrdinů, kteří měli taky osm dětí. Nebyla to tehdy žádná výjimka.

U Strýčků žila enom stařa, Petr a tetka Mařa. My jsme původně bydleli až dále v Trnávkách, jak teď bývá pan Jiříkovský. Kúsek tam byli ještě Martánovi, Jurčovi – Franta, Filka, Fana, Hedvika. U Bohuša Jurče byl Jara a rodiče, potom tam byli Veselí s pěti dětma, Trávníčkovi, Bednaříkovi, Doležalovi s třema děckama a Lukeštíkovi. Navrchu bývali Zelinkovi, další Lukeštíkovi a Buchtíkovi. U Sedláčků byli dva staří a dvě děcka, u Hrabců dvě děcka. Pamatuju na tetičku Lukeštíčku, potom tu žili ještě jiní Doležalovi, Miklovi, Fojtákoví a abych nezapomněl na Joženu Rašticu, Přecechtělovi a Bedřu Doležala. To bylo rodin. To bylo lidí!

Čím se ti všichni lidé pod lesem živili?

Většina z nich zemědělstvím. Byli to sedláci, malí aji větší. Zbytek tvořili dřevorubci, pokry-

vači, tesaři. Mnozí z nich ještě jezdili přes léto na žně do Rakúska a na Hanú. Přes zimu kácali tady stromy v horách. Tesaři tesali z dubů například z Lipové přímo na místě „švédy“ pro Jarošovu firmu v Hradišti, kerá zásobovala dráhu pražcama. Ty trámy byly tak krásně sekerou opracované, že to bylo jak dělané strojem. Odsekané dřevo – třísky – pak tesaři skládali do hranic. To se prodávalo na topení.

Například tady stará paní Rašticová se živila zemědělstvím. Po smrti muže si vystačila s kravkú. Bedřa Doležalů se živil zedničinú a Bohuš Doležalů taky enom na poli. Kdysi sem s manželkú počítal, kolik tu bylo krav. Zjistili jsme, že víc jak v družstvě. Tehdy se shodu okolností chválil předseda družstva, kolik jich mají v kravíně – sto dvacet. Tady jich tehdy žilo kolem sto padesáti. V některých barákoch měli aji tři krávy, někde aji koňa k temu.

Ve skale Zbojníku lámal kameň stařeček Hrušťák. Ještě z války se tam lámalo. Hrušťák mně kdysi slíbil, že jak dojde na červený pískovec, že mně z něho udělá brúsek, ale už na to nedošlo. Lámání tam bylo zastavené. Skala patřila velko-



Zástavba úvodní části Újezdů



Kluci z Trnávky v třicátých letech minulého století

statku, Berchtoldovi. Otesaný kameň se dával do hrázek. Kupovali si ho lidé, když potřebovali na barák, na zídku nebo sklep. Ve vrchní části lomu byla kdysi vytesaná postava s flintů – zbojník. Proto se to tak jmenovalo. Ale jak se lámala přední stěna, tak se ten vrchol aji s postavou utrhl. A tož Jaroš Bednaříků s Jarošem Jurčovým si říkali, že to tam udělají znova. Dneska je tam vytesaná enom hlava, kerú stačili dodělat tehdá do zimy.

Už podle starých fotografií a kreseb amatérského malíře Maršálka byla většina domů na Újezdách a Trnávkách hliněných a krytých doškovou střechou.

Ano, většina hliněných a kamenných domů byla pod dochem. My jsme měli taky takovou střechu. Po vyhoření ve dvaatřicátém roku to tata pokryl térákem. Podpálil to prý schválně jeden, co chodil za Kačů Kolesičků. Měla ruku pokrivenou za zádama a vedle starý Martán, ted dycky říká: „Aji bych si neco sebrál, ale nemožu, mám špatné susedy.“ Myslél tím Kolesíkovú, co měla v baráku výminek a „co tú ruku nosí v řiti,“ jak se říkalo.

Doškovú střechu měli aji Jachymci. Juřici

z Ameriky jim poslali peníze a předělali to potom na šifr. Poslední doškovú střechú byl asi tzv. Soví hrad pod Bukáčkovým. Byla to enom sušírňa. Stálo to ještě v padesátých letech. Někde existuje toho obraz od Jaroša Habáňovýho. My máme taky jeden od něho. Sú na něm Újezda se starú cestú za Hrabcovým směrem k lesu, při keré bývala stará hruška. Vzpomínám, jak ju Jaroš Tomeškú šhubál pásákem. Dostál to v družstvě za úkol. Zničil u toho asi třicet metrů ocelového lana a utrhl akorát vrchol stromu.

Dřív to bylo všecko inší. Podmínky všelijaké. Tehdy žili všeci dohromady. V komoře jsme měli šroťák, kde jsme šrotovali na báleše. Klási jsme sbírali na Buchlově, kde se chodilo ve žňa a potom se to doma vymlátilo paličkú nebo dělaným cepem. Kolem chalup tu všady byly pola až k lesu. Dnes toho leží moc ladem. Všecko bývalo obděláné, čisté, tráva vyžatá.

Kolem našeho chodíval malovat aji páter Arnošt Hrabal. Dycky jsme seděli za ním, jak si maloval Buchlov a nahlídali jsme na kresby přes jeho ramena.

(dokončení příště)

Připravil a foto: **Bořek Žižlavský**

Historie Trampského klubu

„Kluci náhody“ v Buchlovicích – 2. část

Vlastimil Kořínek

Za zmínku jistě stojí také kulturní činnost klubu. Členové klubu pravidelně pořádali taneční zábavy, které vedle rozptýlení přinášely finanční prostředky do spolkové pokladny.

První takovou zábavu pořádal klub krátce po svém vzniku 27. 5. 1934 „na buchlovskou pouť“ (pouťovou zábavu klub pořádal i v letech 1935 a 1936). Další taneční zábavu, která se měla konat v sále u Matyášů, připravoval klub na 6. leden 1935. Část členů však přišla s návrhem pořádat raději trampský ples v sále Občanské záložny. Dne 14. prosince 1934 byla svolána mimořádná členská schůze, na níž se mělo rozhodnout, bude-li klub pořádat zábavu nebo ples. Nadpoloviční většinou bylo nakonec rozhodnuto, že klub uspořádá dne 20. ledna 1935 1. trampský ples. Část členů se na této schůzi postavila proti pořádání zábavy i proti plesu, byli však většinou přítomných přehlasováni.

V září 1938 klub připravoval taneční zábavu, která měla být rozloučením se členy klubu, kteří nastupovali vojenskou prezenční službu. Z důvodu velmi napjaté situace v tehdejším Československu se zábava nakonec neuskutečnila. V listopadu 1938 klub pořádal hodovou zábavu. Čistý výtěžek z této zábavy klub věnoval buchlovickým chudým. V roce 1938 klub pořádal také zábavu silvestrovskou.

Silvestrovskou zábavu klub pořádal také v roce 1939. Tato se uskutečnila „na Orlovně u pana Dvořana“. Vstupné bylo stanoveno na 5 a 4 Kč, k tanci hrála místní buchlovická hudba. Výtěžek ze zábavy činil 323 Kč 40 h.

Poslední zaznamenanou zábavu pořádal klub 14. dubna 1940. Návštěva byla tehdy z pochopitelných důvodů velmi malá.

Vedle zábav klub v průběhu své existence pořádal i další kulturní podniky. Dne 28. září

1934 se uskutečnil přátelský večírek na rozloučenou s kamarádem Josefem Kamrlou, který odcházel na vojnu. V červenci 1935 klub přijal pozvání na výlet na Smraďavku, který pořádala živnostenská strana. Výletu se členové klubu zúčastnili v trampských úborech a zazpívali na něm několik trampských písniček. V letech 1936 a 1943 klub pořádal taneční kurzy. Dne 27. února 1939 klub uspořádal přátelský večírek na rozloučenou s kamarády, kteří odcházeli na vojnu a zároveň na přivítanou s kamarády, kteří se z vojny vraceli. V roce 1943 někteří členové klubu pomáhali sdružení „Mladý venkov“ s přípravou divadla. V roce 1944 se klub pokusil zřídit „slovácký krůžek“.

Období německé okupace v letech 1939–45 bylo pro všechny obyvatele naší země velmi složité. O postojích a činnosti členů Trampského klubu „Kluci náhody“ v těchto těžkých dobách nejvýmluvněji hovoří několik řádků jednatelské knihy: „Dne 2. 6. 1942 byl trampský klub „Kluci náhody“ z politických důvodů uzavřen. Po uzavření klubu i nadále se v činnosti pokračovalo. V roce 1942–43 byly konány v sezónní dobu každý týden dvoudenní výlety na „Kameňák“, hrán volleyball na hřišti měšťanské školy, tabletennis ve Dvořanově sále u Tomeška.“

Na den přesně 10 let po první schůzi zakládajících členů pořádal klub nejméně radostnou akci v průběhu svého trvání. 5. 4. 1944 se uskutečnila smuteční slavnost na upomínku kamarádů – zakladatelů klubu – bratrů Josefa, Emila a Antonína Strýčkových a Karla Kozáka, kteří byli za účast v odboji německými fašisty popraveni.

S koncem války zřejmě skončila i činnost klubu. Poslední zápis v jednatelské knize nese datum 19. 4. 1944. Co bylo dále, není známo. Z úřední korespondence z roku 1946 je zřejmé, že klub sice nezanikl, nevyvíjel však žádnou oficiální činnost. Ze spolkového katastru byl Trampský klub „Kluci náhody“ vymazán 27. 11. 1950.

Přehled funkcionářů klubu:

1934

starosta klubu – František Culek, jednatel – Otto Stockman, pokladník – František Lepka, hospodář – Štěpán Zelinka, zapisovatel – Jiří Kuča

1935

předseda – František Culek, jednatel – Josef Strýček, pokladník – František Lepka, hospodář – Štěpán Zelinka, zapisovatel – Jiří Kuča

1936

předseda – Josef Šik, místopředseda – František Kučírek, jednatel – Jiří Kuča, pokladník – Václav Bánovský, hospodář – Josef Strýček, členové výboru – Blažej Kašný, Vilém Výstup, Otto Stockmann, František Culek, Jaroslav Kaňovský, náhradníci výboru – Štěpán Zelinka, Čestmír Kuča, Rudolf Čagánek, Karel Kozák, Rostislav Kaňovský

1937

předseda – Jiří Kuča, jednatel – Josef Škára, pokladník – Rostislav Kaňovský, hospodář – Cyril Mitáš

1938

předseda – Jiří Kuča, jednatel – Josef Škára, pokladník – František Lepka, hospodář – Karel Kozák, zapisovatel – Miroslav Mitáš

1939

předseda – Antonín Strýček, jednatel – Rostislav Kaňovský, pokladník – František Lepka, hospodář – Antonín Hufka, zapisovatel – Jiří Stockmann, členové výboru – Karel Kozák, Josef Škára, Antonín Hána, Josef Rýznar, Marie Hrabcová, Cyril Mitáš, J. Slezák

1940

předseda – Antonín Strýček, jednatel – L. Kordík, pokladník – František Lepka, zapisovatel – Karel Kozák, Antonín Hufka, členové výboru – Marie Hrabcová, František Culek, Menšík, Hána, Mitáš, náhradníci Škára, Kočíř

1941

předseda – L. Kordík, místopředseda – František Culek, jednatel – Z. Šik, pokladník – Marie Hrabcová, hospodář – Jiří Dvořáček, zapisovatel – Jaroslav Mikulík, členové výboru – Josef Škára, Otto Stockmann, A. Jurča, František Rýznar

1942

předseda – Jiří Kuča, místopředseda – František Culek, jednatelka – Milada Petrášová, pokladník – Marie Hrabcová, hospodář – Jiří Dvořáček, zapisovatel – Jaroslav Mikulík, revizoři – Josef Škára, Oto Štokman, náhradníci – Ladislav Šik, Vladislav Hruška, Jarmila Opletalová, Bohumila Boudová

1943

výbor – František Rýznar, Antonín Kluka, Ladislav Šik, Miroslav Hrabal, Jarmila Opletalová, hospodář – Miroslav Hrabal

1944

nový výbor zvolený po té, co někteří členové výboru museli odjet do Říše
Miroslav Ingr, Vladimír Hruška, Jarmila Opletalová, Danuše Ingrová



Kolikrát se v současnosti pohoršujeme nad špatným chováním některých občanů. Tabulka na dveřích do buchlovického kostela na fotografii ze 30. let minulého století ledacos prozrazuje o chování našich předků, které rovněž nebylo nadvakrát.

Buchlovják vezl císaře pána

Antonín Rajzl byl věrný syn svých rodných Buchlovic, se všemi atributy správného Buchlovjáka. Do jejich rodu už jako zákon patřila abnormální mechanická zručnost a Tonda Rajzl byl navíc důstojníkem rakousko-uherské armády v hodnosti poručíka (leutenant, v lidové výslovnosti lajtmant). Sloužil ve Vídni a měl blízko k automobilům.

A právě na armádu se obrátil císař František Josef I. se žádostí o „zkušební jízdu“. Rajzl projel ulicemi Vídne a okolím. Císař byl velmi spokojen. Po ukončení „zkušební jízdy“ se císař řidiči odměnil. Věnoval mu dvacet zlatých. Deset bylo rakouských a deset uherských. Obě měny platily současně, lišily se jen jazykovými popisy.

První myšlenka, která vás asi napadne, je: „No, to se tedy moc nepředal!“ Ale mýlíte se. Musíte si doplnit cenu tehdejších peněz:

20 zlatých = 40 korun

1 koruna = 10 marek

5 korun = 1 dolar

1 koruna = 100 krejcarů

Za 15 zlatých (30 korun) jste si mohli tehdy pořídit vlněný oblek, za 5 zlatých (10 korun) kožené boty, za 20 krejcarů párek a pět rohlíků. A jaké byly výdělky? Učitel si vydělal za měsíc 25 zlatých, kvalifikovaný tovaryš 22 zlatých měsíčně, zedník 1,5 zlatých denně.

To víte, že si těch dvacet zlatých Antonín Rajzl uschoval na památku.

Miroslav Raštica



Antonín Rajzl (vlevo) se svými sourozenci a rodiči

Významná střílecká památka zve návštěvníky

V severozápadní okrajové části pohoří Chřibů najdete městečko Střílky. Jeho historie je velmi zajímavá a bohatá.

Jako městečko jsou Střílky připomínány již v roce 1358. V letech 1730-43 byl majitelem Střílek a Tovačova Amand Antonín Petřvaldský, který zde postavil barokní hřbitov. Závěť strýce Ferdinanda Petřvaldského ze dne 1. května 1724 pověřila synovce Amandu Antonína Petřvaldského zbudovat při zdejším kostele pohřební kapli Petřvaldských. Po svém strýci zdědil vedle Střílek statky Roštín, Dolní Moštěnice a dědický podíl po svém otci – tovačovské panství. Dále vlastnil statek Kostelec, Žadovice, Cetechovice a přerovské panství. Stal se zámožným feudálem na střední Moravě.

Amandu Antonínu Petřvaldskému, jako mladšímu synovi majitele buchlovského panství, Dětricha Petřvaldského, se dostalo vzdělání. Během svého čtyřletého pobytu se v cizině seznámil s kulturou Itálie, Francie, Flander, Holandska a Rakouska. Amand Antonín změnil původní záměr na vybudování pohřební kaple ve Střílkách tím, že započal s velkolepou výstavbou hřbitova. Spojením vlastnické pohřební kaple a veřejného pohřebiště ve zcela originální architektonické koncepci vznikla mimořádně kvalitní památka

barokního sepulkrálního stavitelství evropského významu.

Autorství projektu je připisováno Ignáci Josefu Cyranimu z Bolleshausu, biskupskému architektu. Autorem sochařské výzdoby je moravský sochař Gottfried Fritsch a jeho širší dílenský okruh. Tento byl žákem a spolupracovníkem slavného rakouského sochaře Jiřího Rafaela Donnera. Na sochařské výzdobě hřbitova se podíleli Blažej Sturm z Holešova a brněnský sochař František Solnický.

Vlivem dlouhodobého zanedbávání udržovacích prací i přirozeným stárnutím byl stav hřbitova hodnocen jako havarijní a od roku 1998 probíhá jeho obnova. Finanční prostředky, které jsou z vládního Programu zachrany architektonického dědictví památek udělovány Ministerstvem kultury ČR, jsou omezeny.

Z důvodu, že se jedná o tak vzácnou památku, vzniklo v roce 2000 Občanské sdružení pro záchranu hřbitova ve Střílkách, které svými aktivitami přispívá k urychlení prací na její obnově. Prvořadým cílem sdružení je snaha o získání státních dotací, zejména sponzorských darů, protože finanční prostředky vlastníka, obce Střílek, jsou značně nízké. Organizují se sbírky mezi občany,





prodává se publikace Barokní hřbitov ve Strílkách a turistická známka, z nichž jde výtěžek na opravu hřbitova. Dalším z cílů sdružení je popularizovat tuto památku ve všech médiích a soustavně informovat veřejnost.

Náročné stavební úpravy byly dokončeny, statické zajištění obvodového zdiva hřbitova, velká oprava střechy kaple, povrchové úpravy velké kryty, včetně odvodnění, výměna stupňů postranních schodišť s nástupní terasou a zhotovení nové dlažby. Byly dokončeny restaurátorské práce všech plastik, které tvoří výzdobu hřbitova, nové kamenné portály do kryty, včetně zrestaurovaných kovových dveří a vstupních kovových bran. Obec provedla z důvodu ochrany osvětlení hřbitova a zajistila vybudování zabezpečovacího zařízení kamerovým systémem. Probíhají opravy kamenných hřbitovních stěn a dále se jedná o obnovu interiéru hřbitovní kaple. Byl zpracován restaurátorský průzkum na výmalbu kaple od akademické malířky Miroslavy Trizuljakové s rozpočtem 600.000 Kč. Odvodnění kaple přijde na 100.000 Kč. Restaurace interiéru kaple není finančně kryta ze státní dotace a tyto finanční prostředky zajišťuje naše sdružení.

Dne 21. července byla část zrestaurované sochařské výzdoby umístěna na podstavce balustrády hřbitova. Jeho areál je již zpřístupněn široké turistické veřejnosti. Kompletní umístění všech plastik proběhne po dokončení opravy přední

stěny koncem měsíce září, jak informoval sochař J. Martinák. Věříme, že se nám podaří zdárně dokončit celkovou obnovu a tím bude vzácná kulturní památka zachována pro budoucí.

Významnou kulturní památkou z období 18. století je rovněž střilecký kostel Nanebevzetí Panny Marie, který na svém kůru nese vzácné barokní varhany. Jedná se o jeden z mála zachovalých nástrojů na Moravě. Varhany postavil roku 1771 brněnský varhanář František Sieber, syn Davida Siebra, jenž postavil varhany v kostele sv. Michala ve Vídni a řadí se k nejvýznamnějším historickým varhanám na území Rakouska.

Střilecké varhany jsou památkou dějin hudby a uměleckých řemesel na Moravě a zaslouží si, aby jim byla věnována všestranná péče. Střilecká farnost podniká kroky k nezbytné opravě. V kostele jsou pořádány koncerty barokní hudby a jejich výtěžek je věnován na jejich opravu.

Marie Skřítková, předsedkyně Občanského sdružení pro záchranu hřbitova ve Strílkách

V souvislosti s tímto článkem poznamenáváme, že si v buchlovickém informačním centru můžete zakoupit zajímavé knihy o Strílkách. Jedná se o publikace Městečko Strílký (díl I a II) autorů Antonína a Marie Skřítkových a publikaci Barokní hřbitov ve Strílkách, autorky Marie Skřítkové. Jmenované knihy by neměly chybět v žádné regionální knihovničce.

Úřední list c.k. okresního hejtmanství a c.k. okr. školní rady v Holešově, r. 1896

Poučení o nebezpečnosti proudu elektrického

Následkem šíření se upotřebení elektrické síly ku osvětlování a jiným účelům technickým stává se, že se musí elektrický proud vésti na větší vzdálenosti drátem neisolovaným, jak se to děje kupř. při zařízení telegrafickém.

Je-li takový proud, jak to při technickém upotřebení často bývá, silného napnutí, stává se velmi nebezpečným, jelikož dotknutí se neisolovaných drátů může mít za následek omrácení, ba i usmrcení.

Abý se takovým nehodám pokud možno předešlo, jest zapotřebí nejširší kruhy o nebezpečnosti takových proudů a jejich vodičů poučiti a počítá se v ohledu tomtu zvláště na učitelstvo.

Ku snadnějšímu dosažení tohoto účelu dalo vys. c.k. ministerstvo obchodu podnět ku sepsání knížečky: „Belehrung uber die Vermeidung von Unglucksfallen durch Electricitat ung uber die Hilfeleistung in solchen Allen“. Knížka vyšla nákladem c.k. knihoskladu ve Vídni a stojí 12 haléřů. Spisek ten se všem učitelům ku vlastnímu poučení a ku poučení mládeže i obecnstva co nejvřeleji doporučuji.

Čištění uší rekrutů před odvodem

Ohledně oněch branců, kteří si stěžují, že na neduh ušní trpí, musí tento neduh odvodní komisí zjištěn býti. Jelikož se však branci dle zkušenosti často majíce uši, potažmo sluchovody velmi znečištěny na odvodní místo dostavují, tak že prohlídka sluchovou nemožna jest a jeho čištění však při odvodě se vykonati nedá a odevzdání takových branců do vojenské nemocnice přípustitelné není, jest nevyhnutelně zapotřebí, aby neduhem ušním postižení, sobě sluchovody před odvodem lékařem vyčistiti dali.

Páni představení obcí se vyzývají, aby brance neduhem ušním postižené na nutnost vyčištění sluchovou lékařem před odvodem upozornili.

Obraz Jeho c. a k. Apoštolského Veličenstva

Firma Mikuláš Lehmann, c. a k. dvorský umělecký ústav v Praze, poslal sem na ukázkou obraz Jeho c. a k. Apoštolského Veličenstva v slavnostním rouchu oděného se zlatým rounem.

Obraz jest ve zlatém rámcí starožitného slohu a barevný. Jelikož zanedlouho oslavovati budeme 50leté císařské jubileum našeho Nejjasnějšího otce vlasti, doporučuje se tato podobizna, vyznamenávající se velkou podobou, k ozdobě školních světnic. Cena tohoto díla uměleckého i s bednou a zásilkou do Přerova obnáší, bude-li více objednávek, 5 zl.

Místní školní rady se tedy vyzývají, aby do 8 dní sem zprávu podaly, zdali toto dílo objednájí.

Hra v kostky „Monako“

Dle sdělení c.k. ministerstva financí na c.k. ministerstvo vnitra množí se v nejnovější době případy, že se ve veřejných místnostech (obzvláště v hostincích) pomocí zvláštního aparátu (automatu pro hru v kostky) následující hra pod jménem „Monako“ provozuje.

Pět pod skleněným příklopem se nacházejících kostek promíchá se, když byl dříve do otvoru ve hracím přístroji upraveného nějaký peníz vhozen, pohybem na automatu se nacházejícího kroužku. Od výsledku hodu závisí pak, zad-li aneb jakou výhru hrající host od majitele aparátu na onu herní sázku obdrží. Výhry pozůstávají ponejvíce v potravinách aneb podobně. Stává se však snad též, že i peněžité výhry takovýmto způsobem se losuje. Takou hru považovati dlužno za zakázanou hru odvážnou ve smyslu dekretu dvorní kanceláře ze dne 16. října 1840 (sbírku polit. zák. str 324), ona protiví se, když se při ní o peněžné výhry jedná, zákazu § 30 loter. patentu z roku 1813 a proto by v naskytlém se případě proti pachatelům důchodkové trestní řízení zavedeno bylo.

Prodej barviva na vlasy „regeneratoru“ se zapovídá

C.k. místodržitelství ve Štýrském Hradci zakázalo dle ustanovení § 6. nařízení státního ministerstva ze dne 1. května 1866 ř. z. č. 54 z příčin zdravotních výnosem ze dne 5. února 1896 č. 2002, prodej barviva na vlasy „regeneratoru“, jež H. Kielhauser ve Štýrském Hradci vyrábí a ve kterém olovo bylo zjištěno.

Záповěď dětských hraček z celuloidu

Bylo shledáno, že prodej dětských hraček z celuloidu (kaučukové smíšeniny lehce zápalné a prudce hořící), jež byl ministerským nařízením ze dne 28. února 1882 ř. z. č. 28 a ze dne 9. března 1887 ř. z. č. 25 zapovězen, opět se v Čechách velmi čile se provozuje.

Jak se podobá, provozuje se obchod ten také v jiných zemích a též na Moravě a bylo zjištěno, že Prostějovská továrna na celuloid obzvláště míče z této látky vyrábí a do prodeje uvádí.

Představenstva obcí a c. k. četnictvo se na tento nešvár upozorňují, aby přestupky této záповědi sem hned oznámili.

Nová školní lavice

Nadučitelé Aug. Heigee v sv. Jiří a Rud. Svoboda v Kalandě v Dolních Rakousích sestrojili lavici školní, která pro mnohé přednosti zasluhuje povšimnutí. Zhotovitelé jsou ochotni nákresey

a popis této lavice na požádání zaslati, takže možno lavici v místě samém zhotoviti. Cena se řídí dle psací desky, je-li totiž v celku neb pro každého žáka zvlášť sestrojená a počítá se 3 zl., 3 zl. 50 kr. a 4 zl. za jedno sedadlo.

Místní školní rady upozorňují se na dotčený prospekt, který byl učitelům při okresní konferenci oznámen.

Vypátrání blbého hocha Adolfa Schneidera z Vinkelsdorfu.

Tentýž vzdálil se dne 14. července t.r. ze svého domova ve Vinkelsdorfu a nevrátil se více. Adolf Schneider jest na svůj věk přiměřené postavy, má kulatý obličej, hnědé vlasy a obočí, šedé oči, souměrný nos, široká ústa a žádné zvláštní znamení. Jmenovaný hoch mluví německy a měl při svém odchodu černý slaměný klobouk, hnědou flanelovou ženskou kazajku, obnošené bajkové kalhoty a byl bos. Po zmíněném hochu budiž pátráno a pozitivní výsledky budiž oznámeny.

Dostaly se mi do rukou tyto materiály a velmi jsem se několikrát potěšil. Zdálo se mně, že tehdejší úředníci měli některé podobné starosti, jako ti současní a že i témata jsou docela současná a že to za starého dobrého Rakousko – Uherska docela dobře fungovalo. Co na to říkáte, přátelé, především ti, kteří už cosi pamatujete?

Miloslav Hrdý

Dětský koutek Boženy Jamborové

Kohout

Ten náš kohout neposeda
kokrhal dnes brzy.
Nevím, co s ním budu dělat,
když on je tak drzý.

Až já přijdu ze školy,
ať si mně moc nepřeje,
zavřu já ho do kurníku,
bude konec jeho naděje.

Žabky

Na přehradě u Smraďavky
kvákají tam malé žabky.
Jedna říká – to je paráda,
že si můžem zalézt do bláta.

Druhá zase ale pláče,
že jí někdo nožku páře.
Neboj se ty maličká,
to je přece rybářova udička.

Výklad o původu příjmení současných občanů Buchlovic

(dokončení)

Milan Janovský

Marýsek – asi člověk, který často používal sousloví čáry – máry. Čára = kouzelnictví, nadpřirozené kousky a máry = pohřební nosítka (z něm. Bahra). Bez záruky, původ není zcela jasný.

Mičkal – nejasný původ. Snad pochází ze staročeského OJ Mič (jako příjm. Mičkal), také z OJ Mikuláš nebo Michal.

Michajlov – příjm. slovanského původu z OJ Michal a to z hebrajského OJ Michael = kdo je jako bůh.

Moravčík – zdrb. příjmení Morávek – obyvatel Moravy. Jak vznikl název státního útvaru Morava, bude pojednáno v jiném čísle BZ.

Muller – z němčiny – mlynář.

Mynařík – z nářečního zdobného výrazu pro mlynáře.

Netopil – ze slovesa topit = zatápět, dávat někoho pod vodu (kořata). Topit se = tonout. Přeneseně topit se v slzách.

Ničpan – první část Nič- je něm. odvozenina OJ Nikolaus (Mikuláš) domáckou příponou –tsch (-č). Pan Mikuláš.

Orel – z názvu dravce orla. Člověk s orlími vlastnostmi – dravostí, silou, nebojácností.

Otrusina – ze slovenského otrusinka, mn. č. otrusinky = malé úlomky, částčky, drobitečky.

Otrusíník – stejný původ jako předchozí příjmení.

Paluzga – základem je zřejmě staročeské a slovenské –luz-, luza (luzovina) = něco chatrného (hanlivě). Může souviset se slovem loudit – pořád něco chtít, domáhat se něčeho.

Pejška nebo Pejšek, Pejško – v seznamu příjmení z Buchlovic je jen tvar Pejšková. Pochází původně z OJ Petr a to z řec. petro = skála, skálopevný.

Pípal – ze slovesa pípat (ptáci pípají). Přeneseně – ani nepípeš = nepromluvíš.

Plecho – zřejmě ze zkráceného příd. jm. plechatý = plešatý. Ze slova plech = tenký plát kovu. Snad

i ze starého příd. jm. plechý (život) = dobrý. Nic plechého = kloudného. Srovnejme se slovem neplecha a jeho 5. p. č.j. – neplecho!, neposedo, neposlucho.

Prajka – ze slovenského příd. jm. prajný = přejný. Prajnost = přejcnost. Také ze slova příznivý (příznivé okolnosti).

Prášil – ze slovesa prášit (prach), ale také lhář (baron Prášil).

Rosenberk – z MJ Rožmberk nad Vltavou (něm. Rosenberg) v jižních Čechách.

Rossi – italské příjmení. Spíše ze slova rosso = červený, rudý, zrzavý, ryšavý, než ze slova rosa = růže, růžový. Barevná spojitost u obou slov je však zřejmá. Slovo rosso se vyskytuje i v názvu věrných fanoušků italského fotbalového klubu AC Milán, založeného už v roce 1899. Říká se jim rossoneri podle klubových barev – červené a černé, které jsou typické i pro dresy, ve kterých hráči hrají.

Rozumek – ze slova rozum – člověk rozumný. Někdy však příliš chytrý = rozumbrada.

Rychlík – z příd. jm. rychlý. Slovo rychlík znamená rychlého koně, také ranou zeleninu. S dnešním vlakem to z historických důvodů nemá souvislost.

Řehůřek – z OJ Řehoř – řecky Grégorios = bdělý.

Říše – z MJ Nová (Stará) Říše (u Telče). Ze slova říše = větší stát (Římská říše, Velkomoravská říše, Říše – fašistické Německo). Přeneseně – nebeská říše = nebe, říše snů = vysněný svět.

Salakvarda – z italského salaguardia = ochranná stráž, bezpečí, hájení.

Skýpal – ze slovesa skýpat = vzkypět. Přezdívka prudkému člověku, prudas.

Stern – z něm. Stern = hvězda (nebeská, umělecká, zornice v oku).

Strakoš – ze slova strakatý = pestrý, nápadný. lidový název pro ptáka fuhyka.

Šišolák – známé příjmení na Slovensku. Sna ze slova šišak = šišák = přilbice nebo ze slova šiša = ostríhaná holá hlava. Na Podluží šiškat =



Buchlovice od Dobříšky

(foto: -vlk-)

ostříhat, je přeneseno z jihu (na Záhoří žijí Šišolákovci). Možní odpovídá i významu př. jm. šišatý = podobný šišce. Vše bez záruky.

Škodík – ze slova škoda. Z němčiny újma, ztráta. Častá souslová s tímto slovem: způsobit (utrpět) škodu, škoda peněz = zbytečně se peníze „vyhodí“, škoda času, škoda, zas nepřišla, že někdo zemřel apod.

Škubal – ze slovesa škubat = trhat, otrhávat, rvát. Přenes. škubat peří, škubat husu, škube mně v noze, oškubat někoho = okrást aj.

Šottl – ze slova šot = taškář, filuta, také podomní obchodníček.

Štajnoch – pravděpodobně z něm. Stein = kámen, skála. Těž kameník. Z několika MJ v Rakousku, Bavorsku, dříve i u nás.

Švestka – název ovoce stejného významu, jako moravská trnka. Přeneseně: Sbal si všech svých pět švestek = všechny své věci.

Tábor – z názvu příslušníka jedné náboženské skupiny z husitských válek. Z MJ Tábor (na Opavsku, v Čechách).

Trojek – domácká podoba OJ Trojan. Ze slova trojan = trojče. Znamená i mlýn se třemi stroji.

Tvrdoň – ze slova tvrdý – povahově pevný, hodně vydrží, asketický, ale dovede být nepříjemný (surový) k ostatním. Z OJ Tvrdimír, Tvrdislav.

Vicena – z OJ Vincenc – z latinského Vincentius = vítězící.

Vrábl – z nář. slova vráb = vrabec. Člověk, který měl vrabčí vlastnosti (švitoření, poskakování apod.).

Vrba – podle názvu dřeviny. Vrba je i název pro nemanželské dítě. Časté MJ v České republice.

Werner – z něm. OJ Werner a to z původního Warinheri = varující vojsko, lid, národ. Z francouz. warrenhier = hlídač, dozorce zvířet.

Zachoval – ze slovesa zachovat = zanechat, ochránit, udržet beze škody.

Zelenka – člověk s bledou tváří, nemocný, chorý. Varianta k příjm. Zelinka (také časté v Buchlovicích).

Zetík – zdobnělina ke slovu zeť = dceřin manžel. Staročesky i švagr.

Žúrka či Žůrek – z názvu polévky. Z nář. slova žůr = kalná tekutina (např. pivo). Dříve polévka zvaná v Čechách kyselo. Ve slovinštině žur (a) = syrovátka.

Drobné rady zahradníkům

Vysazujte, pokud se u vás osvědčily, tyto odrůdy:

- a) **Jabloně** – Hranáč gdanský, Landšperská a Baumannova reneta, Panenské, Boikovo, Strýmka – Cox Oranže, Jesenická reneta, Ontario a Jonathan
- b) **Hrušně** – Hardy, Charnenská, Boskova Lahvice, Křivice, Lukášova, Pařížanka a Pastornice – jsou doporučeny pro náš kraj

Chcete-li si pochutnávat na švestkách od počátku července až do pozdního podzimu, vysazujte tyto odrůdy: Ananasová česká, Černošická, Eslingenská, Zimmerova, Wangenheimova a Domáci. Durancie se dobře osvědčila i v mrazových kotlinách, je velmi úrodná a skromná, a proto byla zařazena do směrného výběru pro zemi Moravskoslezskou. Strom pro pěstitele, kteří při nejmenší péči chtějí sklízet co nejvíce.

Tak se zamysleme, jestli těchto rad naši předkové dbali a které ze stromů ještě můžeme nalézt na našich katastrech?

Kromě těchto rad jsem tam našel ještě rady a některá přísloví pro zahradníky:

*Nedbalý pěstitel – největší škůdce ovocného stromoví!
Nezapomeň! Pro polní sady jest nejvhodnější vysokokmen!
Pěstuj o svůj sad! Dobří se budou z tvého úspěchu radovat, zlí závidět.
Naříkáš na zloděje? Nehroz proto stromu pantokem! Starej se o něj ještě pečlivěji a bude ti hojně pozhánáno, takže zbude i pro zloděje, aby krádeží potupil sám sebe!
Ovocný strom jako lidský člověk. Odměň se dobrým, byť i kamenován.
Králem ovocného stromoví jest jablono!
V ovoci – zdraví!*

Takový byl názor před šedesáti lety, jak je tomu dnes?

Z knížky Uherskohradištsko – srdce zahrady Moravy z roku 1946 vybral **Miloslav Hrdý**

Vinohrad na konci října

Prosvětlený vinohrad
stéká
svahem dolů,
obtěžkán úrodou,
na kterou čeká
vinař před sklepem.
Světlo z bobulí
potěší oko
ve sklenkách.
Vůně na dlani sběrače

provane
celým krajem.
Už se těším
na vína z rotundy.
Třeba budou kulatá,
Jako je její břich
A tak plná
Jako je sama.

Miloslav Hrdý

Sedm jídel na obranu těla proti chřipce

Česnek je jednou z potravin, které jsou účinnou zbraní proti chřipce.

Jak se bránit proti nachlazení a chřipce? Mýt si ruce a brát vitamín C by měl i ten, kdo je očkován. Pomáhá i echinacea čili třapatka nachová v kapkách. A odolat nákaze mohou pomoci i některé potraviny. Doktorka Lynn Griegerová doporučuje proti chřipce a nachlazení konzumovat pravidelně zejména následující sedmero.

1. Slepíčí polévka

Na tento přírodní penicilin věřily už naše prababičky. Léčivé vlastnosti slepičí polévky nejsou ale jen pověrou. Pomůže odblokovat zacpaný nos a krk, je mírná na žaludek, ale přesto dodá spoustu energie. Její léčivé vlastnosti jen zesílí přidáním zeleniny, a to včetně cibule a česneku.

2. Ostrá kořeněná jídla

Na ucpaný nos a bolavé dutiny pomáhá česnek, křen, chilli papričky a ostré omáčky. Stačí je přidávat do jídla bohatěji než obvykle a výsledek se brzy ukáže. Jen je nutné dodat, že pokud už chřipku máte a bolí vás žaludek, měli byste si naopak na pikantní jídla dát spíš pozor.

3. Česnek

Za typickou chuť česneku může látka allin, která prokazatelně uvolňuje zahlenění krku. A česnečku či toast s česnekem zvládne připravit opravdu každý.

4. Čaj

Je třeba mít pořád dostatečný přísun tekutin. Místo kávy nebo slazených nápojů s bublinkami je lepší pít vodu nebo nepřislažované ovocné džusy. Ještě lepší jsou ale teplé nápoje. Zvlášť dobře se v boji proti chřipce či nachlazení osvědčuje čaj z heřmánku či máty peprné, ale ani horká voda s citrónem vám rozhodně neublíží.

5. Citrusové plody

Jsou důležité, protože obsahují hodně přírod-

ního vitamínu C. Nejlépe je začít hned ráno a dát si sklenku pomerančové šťávy k snídani a oběd doplnit třeba mandarinkou. Zvýšený příjem vitamínu C je zvlášť důležitý pro kuřáky, protože kouření jednak oslabuje imunitu, jednak i zvyšuje potřebu tohoto vitamínu.

6. Zdroje vitamínu C

Citrusové plody nejsou jediným přírodním zdrojem vitamínu C. Tento základní „protichřipkový“ vitamín se nachází i v bramborách, zelené paprice, jahodách, kiwi či ananasu.

7. Zázvor

Mnoho lidí věří, že skvělým spojencem v boji proti kašli a teplotě je zázvor. Je možné ho jíst čerstvý, nastrouhaný v jídle, nebo třeba kandovaný. Starý recept velí z něj při nachlazení připravit čaj. Je to jednoduché. Do šálku dejte 2 polévkové lžíce čerstvě nastrouhaného kořene zázvoru a přelijte vařící vodou. Nechte odstát 5 až 10 minut a podle chuti přislaďte medem

Co naopak chřipce nahrává:

Každodenní konzumace tučných či sladkých jídel, vynechaná jídla a velké množství kofeinu. To vše oslabuje organismus a zvyšuje riziko, že se člověk nakazí. Imunitní systém udržují v dobré kondici celozrnné výrobky, ovoce, zelenina a proteiny s nízkým obsahem tuku. Do správné výzbroje v boji proti chřipce a nachlazení tedy patří nejen výše zmiňovaná jídla, ale i celkové rozumné stravovací návyky.

Nejlepší jablko ... neexistuje!

Jedna věc v dnešní nabídce jablíček chybí, a to někdejší rozmanitost chutí. Co kdysi odrůda, to originál. Všechna dnešní „eurojabka“ jsou si chuťově (a nejen chuťově i velikostí, tvarem strukturou) velice podobná. Nebude asi dlouho trvat a budeme mít stovky odrůd jablek, ale téže chuti, jako u pomerančů, melounů a kiwi, jak si píší odborníci na internetu.

Připadá mě, že všechny dnešní odrůdy chutnají velice stejně – vyvážený poměr sladkosti i kyselin a k tomu měkká dužnina s minimem vlákniny. Staré odrůdy chutnají mnohem rozdílněji, navíc jejich dužnina je většinou houževnatější. V dnešní době, kdy se cení vliv vláknin v ovoci, působí v tomto směru staré odrůdy pravděpodobně mnohem účinněji.

Nejlepší je to, které mi chutná!

Žádné supermarketové jablko nevoní třeba jako Grávtýnské nebo nechutná jako Čistecské nebo Coxova reneta, o jablkách nakyslých, které jsou ideální na moučníky, ani nemluvě.

Povzdech nakonec! Hlavně, nové odrůdy nejsou moštové, mošt z nich za nic nestojí. Jinak, moc se o tom nemluví, ale každá odrůda jablek dává typický mošt podobně jako odrůdy hroznového vína a kdyby se dělaly jednodruhovná jablečná vína, měla by také typickou chuť, stejně jako vína z hroznů.

Kolik lidí – tolik chutí!

Miloslav Hrdý

O čarovných bylinách – cibuli a česneku

Dávno je už tomu, co v místech, kde dnes leží obce Nivnice, Dolní Němčí, Bánov žil mladý zahradník František se svou matkou, který by se chtěl ženit anebo jeho milá už byla zralá na vdávání. Ale, jak to bývá, neměli ani jeden na svatbu peněz. A zrovna bylo po sobě několik roků velmi špatných a nic se neurodilo. I tento rok byl špatný – salát sežrali slimáci, hrozny potloukly kroupy a co zbylo, dorazila pernospóra, do mrkve se dala hádátka, atd. Po domě zahradníkově z toho byl smutek.

Jednou po ránu se v domě ohlásila návštěva – nějaký bohatý pán, jako obchodník z Vídně nebo co a nabízel rozličná semena pro zahradníky. Zahradník František neměl už žádná semena, protože vysázel a nic nesklidil, bylo všechno zničeno. Obchodník byl velmi zdatný a nabízel všechno zdarma jen za úpis, skoro krví, za nějaké cizokrajné byliny. Šlo vlastně o takovou sázku, do doby sklizně, do svaté Anny, musel zahradník umět pojmenovat, jak se jmenují ty

zeleniny, protože tehdy ještě neměly v našich krajích svá jména. Obchodník z Vídně byl vlastně čert (zahradník si nevšiml, že měl místo levé boty klasicky kopyto), dal zahradníkovi nějaké množství nové sadby. František zasadil už v pozdním podzimu obě zeleniny, vlastně si o nich věděl jen to, že jsou to čarovné byliny. Už z jara, když sešel sníh ze zahrady, se ukázaly obě jako velmi krásné vzešlé, byl to příslib bohaté násady. Zahradník se však postupně, jak přecházelo jaro v léto, přestával těšit na úrodu, neboť si byl vědom, že on sám na tu hádanku, jak se čarovné byliny jmenují, nepřijde. Svěřil se jednou se svou starostí své nejmilejší Aničce, ta byla mimořádně sečtělá a chytrá, okamžitě věděla ze zahraniční literatury, že je třeba vyžrát na čerta a jen o den později vymyslela tuto říkanku:

*Satan po prvotním hříchu v Ráji,
když ho Pámbu hnál,*

*hrozně klel, vztekal se a zadupal,
ze stopy nohy pravé cibule vyčouhla
z levé česnek vyrůstal.*

*Milý Janku, vezmi tužku
a zapiš si za uši:
Čarovné byliny
moc dobré jsou zeleniny,
ať tedy mají navždy jména
– cibulka a česnek!*

A když tedy čert v obleku obchodníka znovu,
před svátkem svaté Anny, přišel, zahradník Fran-

tišek mu mohl lehce odpovědět – to, co jsem zasal
a nyní budu sklízet – je cibule a česnek!

Čert, když o uslyšel, jenom práskl dveřmi, až
vypadly z futer, ale už se nikdy neukázal.

Úroda byla zachráněna, po sběru lánu cibule
a česneku prodali vše na trhu v Uherském Brodě
a utržili dostatek peněz. František se mohl oženit
s Aničkou a také tak se stalo. Usadili se v Dol-
ním Němčí a začali se specializovat na pěstování
cibule, ale proslavili se především vynikajícím
česnekem, který neměl a dodnes nemá v světě
konkurenci.

Miloslav Hrdý

Sbírka přísloví, pořekadel a průpovědí, kterých užívá náš lid rolnický

*Ze zlé kůže nemůže býti dobrý kožich.
Oko, do srdce okno.
Kdo má sádlo, tomu snadno.
Ohně nelze upáliti, vody utopiti, větru udusiti
a pravdě zahynouti.
Podobného peří ptáci k sobě se táhnou.
Ne všichni ptáci jsou páv a orlice.
Velkých ptáků pod pomeč nelapej.
Kdo jednou ptáka z ruky pustí, na střeše ho těžko
lapne.
Prve než se oheň rozmůže, snadno jej uhasiti, ale
pozdě klec zavírat, když ptáci vylítali.
Kozla platen pěkný vůz, když koně za nic.
Pěšky jako za vozem.
Nenamazaný vůz těžce se táhne.*

*Vůz musí, když se koně oprou.
Má namazaný vůz, až vrzá.
Lesem šel a stromu neviděl.
Skrze les na křivá dřeva nechod.
Kdo se chřestu bojí, nechod do lesa.
Do lesa dříví nevoz, do moře vody nenos.
Čím dál v les, tím více dřev.
Jak s lesem mluvíš, tak ti odpovídá.
Kde se mydlí, dobře se pere.
Proraženou cestou leckdos trefí.
Všude se jako vrba ujme.
Každý živočich své pastvy hledá.*

(Rolnické listy, roč. 1888)



Ulička v Podvinohradí

(foto: -vlk-)

Jak se vyrábělo pravé selské máslo

Předpokladem pro jeho výrobu byl samozřejmě dostatek dobrého mléka. To se dojilo dvakrát denně, ráno a večer. První nadojené mléko dostaly domácí kočky, které si na něj čekaly před chlévem a ve chlěvě měla kameninovou misku. Jinak se večerní mléko uchovávalo ve velkých hliněných hrncích (krajáčích), ráno se k němu přidalo ranní dojení a mléko se odstředilo. K odstředování sloužily důmyslné stroje, odstředivky, které sestávaly z velké zásobní nádrže umístěné nahoře, odtud se mléko kohoutkem vypouštělo přes plovák do separátoru, který se velmi rychle otáčel a odstředivou silou odděloval lehčí smetanu od těžšího mléka. Oddělená smetana i mléko se zachycovaly do misek, ze kterých se výtokovými trubkami sváděly do přistavených nádob – do menší nádoby smetana, do větší nádoby odstředěné mléko. Vytékající smetana měla charakter dnešní nejkvalitnější 33% šlehačky. Pohon byl klikou. Smetana se každodenně slévala do vysokých kameninových nádob, odstředěné mléko se slévalo do nádob, ve kterých se nechalo zkysnout na výrobu tvarohu nebo se použilo ke krmení pro prasata, zejména pro malá selata. Jedenkrát týdně, obvykle ve středu, se z nasrádané smetany stloukalo máslo. První máselnice byly dřevěné homolovité nádoby s dřevěným víkem, kterým procházel dřevěný „tlouk“ s děrovaným ukončením. Tloukem se ručně pohybovalo podobně, jako se tluč v hmoždíři koření tak dlouho, až se ze smetany stlouklo máslo. Později byly tyto máselnice nahrazeny dřevěným soudkem o obsahu kolem 60 litrů. V soudku se pomocí kliky poháněly dřevěné děrované lopatky, které bušily do smetany tak dlouho, až se z ní oddělilo máslo od podmáslí. Doba, po kterou se muselo lopatkami otáčet, nebyla vždy stejná. Řídila se většinou teplotou nebo i hustotou smetany. Máslo bylo stlučeno, když se rozptýlené kousky másla spojily a vytvořily velikou hroudu. Podmáslí se slilo, posbíraly se všechny kousičky másla plovoucí na jeho hladině a měkké máslo se několikrát lopatkami prohnětlo v co nejchladnější vodě. Důkladné proprání másla bylo důležité, od toho závisela jeho trvanlivost. Nakonec se máslo rukama prohnětlo ve studené vodě a nechalo se ztuhnout. Ztuhlé máslo se znovu ručně propracovalo, navázilo se na kousky obvykle 0,5 kg, ručně se z něj vytvořily šišky, které se vmáčklý do dřevěné formy vypláchnuté vodou. Forma byla zdobená vyřezáváním a dala tak máslu ozdobný povrch. Vyřezávání měla obvykle každá hospodyně jiné, podle svého vkusu, a ozdoba tak byla i jakousi značkou původu. Maminka měla formu s hroznem vína. Takto připravené máslo se nechalo ještě znovu ztuhnout ve studené vodě, po vyjmutí se nechalo okapat, zabalilo se do pergamenového papíru a bylo připraveno k prodeji na trhu.

Do odstředěného mléka se obvykle dalo trochu „syřidla“, aby se dříve srazilo, naplnilo se do režných plátěných pytlíků a v dřevěném lisu zatíženém velkým kamenem se z něho po 1–2 dnech vylišoval tuhý tvaroh. Odpadní „syrovátka“ odkapávala do podložených nádob a použila se rovněž pro krmení.

Chléb s čerstvým máslem jsem měl jako dítě velmi rád a těšil jsem se, že po příchodu ze školy dostanu krajíc chleba, na který maminka rukou utrhla kousek z celé hroudy másla a rozetřela mi ho v tlusté vrstvě na chleba. Domácí máslo mělo svoji nenapodobitelnou charakteristickou příchuť, jakoby nepatrně nakyslé. Jedinou jeho nevýhodou bylo, že si neuchovalo svoje vlastnosti tak dlouho, jako máslo mlékárenské. Mlékárenské máslo se vyrábí ze sladké smetany, zatímco doma shromažďovaná smetana byla vždy již trochu nakyslá.

Pro domácí potřebu se máslo přeškvařovalo, dalo se pak dlouho uchovat, používalo se k maštění pokrmů, ale nebylo vhodné k mazání na chleba.

Výroba domácího másla ustala počátkem II. světové války, kdy byly nařízeny povinné dodávky mléka a jeho svoz do mlékáren. Také hovězí dobytek byl sveden do společných stájí družstev a začala zemědělská velkovýroba.

Josef Říha

Zahrádkářský dům – služba občanům

Když někdo poskytuje služby veřejnosti, na které doplácí, může se tvrdit, že se jedná o věc veřejnou.

Český zahrádkářský svaz Buchlovice od roku 1980 (rok kolaudace) umožňuje buchlovickým občanům pronájem Zahrádkářského domu k pořádání oslav – jmenin, narozenin, svateb atd. Myslím, že za těch 27 let si buchlovická veřejnost na tuto službu zvykla a podle své potřeby ji využívala. Oceňovala jednak solidní kuchyňské vybavení, prostornost sálu a hlavně nízkou cenu za pronájem celého objektu. Až do roku 2004 se platilo za 1 hodinu použití 60 Kč. Po rekonstrukci objektu a zkvalitnění vnitřního vybavení v roce 2004 se cena pronájmu zvedla na 80 Kč/hodina.

Jen pro ilustraci – rekonstrukce budovy a zkvalitnění vnitřního vybavení v roce 2004 stálo zahrádkáře celkem 940 000 Kč. Z vybraných peněz za pronájem by se taková rekonstrukce nikdy nemohla realizovat. Na opravu byly použity peníze z výnosu pěstítkelské pálence.

Pronájem zahrádkářského domu

Cena za pronájem činí 80 Kč/hodinu

Povinnosti zákazníka (dosavadní):

1. Platba za spotřebovanou elektřinu, plyn, vodu, podle aktuální ceny dodavatelů. Za likvidaci odpadků 40 Kč.
2. Zákazník odpovídá za případné poškození budovy a zapůjčeného nádobí. Vzniklé škody musí nahradit.
3. Je zakázáno parkovat autem na vjezdové cestě do dvora zahrádkářského domu.
4. Při oslavě v době od 22.00 hodin, v sobotu od 24.00 hodin do 5.00 hodin bude dbáno na dodržování nočního klidu.
5. Po skončení oslavy provede řádný úklid budovy včetně kuchyňského zařízení, použité ubrusy vypeře. Pokud bude úklid nedostatečný, zavazuje se uhradit vzniklé náklady na odstranění nedostatků.

Takové jsou dosavadní podmínky pronájmu, které každý zákazník podepisuje a zavazuje se dodržovat.

Bohužel, v posledním roce je pronajímání objektu terčem stížností, ve kterých si občané bydlící poblíž zahrádkářského domu stěžují u státních institucí na přílišnou hlučnost oslav a to hlavně v nočních hodinách. I když si můžeme myslet, že tyto stížnosti jsou přehnané (částečně i určitý druh odvety stěžovatele), nemůžeme pominout právo poblíž bydlících občanů na noční klid.

Český zahrádkářský svaz Buchlovice byl v roce 2006 předvolán před Komisí pro řešení přestupků při Radě městyse Buchlovice k řešení stížnosti pro nadměrnou hlučnost oslav. V minulém měsíci jsme čelili stížnosti v této věci ze strany Krajské hygienické stanice a také ze strany živnostenského úřadu. Věřte, že je rozhodně nemilé, když zahrádkáři na zahrádkářský dům doplácí, aby za tuto službu pro občany byli ještě postihováni sankcemi.

Z důvodu předcházení postihu ze strany úřadů musíme proto podmínky k pronájmu upravit tak, aby se zamezilo stížnostem. Učiní se jak organizační, tak i technická opatření ke snížení hlučnosti. Pokud by i po těchto opatřeních pokračovaly stížnosti, můžeme přikročit i ke zrušení pronajímání objektu.

Doufám, že si budoucí zájemci o pronájem objektu, po těchto informacích, uvědomí, že i při bujarých oslavách je nutno respektovat práva ostatních občanů.

Za ČZS jednatel **Václav Rajskup**

Společenská kronika

Životní jubilea

leden

Antonie Nevřivá	75 let
Josef Blažek	80 let
Vladimír Steiger	80 let
Marie Trávníčková	85 let

únor

Božena Válková	75 let
Milada Valouchová	80 let
Anna Míšková	85 let

březen

Josef Kríva	75 let
František Kučík	75 let
Štěpánka Dvořanová	80 let
Drahomíra Krejčová	80 let
Josefa Kučová	80 let

duben

Marie Hanáčková	75 let
Alois Jaroš	75 let
Anežka Samková	80 let
Miluška Mitášová	85 let
Emil Skopal	90 let

květen

Jan Horák	75 let
Radoslav Kučík	75 let
Alžběta Strýčková	75 let

červen

Miroslav Ohera	85 let
----------------	--------

Narození

únor – Ondřej Karásek

květen – Markéta Prášilová, Nela Luisa Daňhelová

červen – Havel Kapounek, Marina Zámečnicková, Eva Rašticová, Marek Tomešek

Úmrtí

leden – Václav Veselý, Vlastimila Štěpánková, Františka Švanygová

únor – Anna Dvořáková, Miroslav Mitáš

březen – Pavel Hrabina, František Ryška, Rostislav Rybář

duben – Ludmila Lancouchová

květen – Anežka Doležalová, Františka Tomešková

červen – Marie Zámečnicková

V Domově důchodců v Buchlovicích zemřelo 20 občanů.

Sňatky

V kostele sv. Martina v Buchlovicích byl uzavřený 2 církevní svatební obřady.

Na zámku v Buchlovicích se konalo 61 svatebních obřadů. Z našich občanů uzavřeli manželství

Paulína Florová s Lukášem Petriskou a Milan Paluzga s Monikou Skalickou.

Přistěhováno: 40 občanů

Odstěhováno: 9 občanů

V místě bydliště se přestěhovalo 16 občanů.

K 1. červenci žilo v Buchlovicích 2 450 obyvatel.



V sobotu 22. září 2007 jsme přivítali nové občánky: (zleva) Jaroslav Vojáček, Monika Strýčková a Jáchym Šipka.
(foto: Oldřich Stránský)



Památná lípa pana Bohumila Mikulčáka je nejkrásnější na podzim
(foto: -bž-)



BUCHLOVSKÝ ZPRAVODAJ

Vydává Úřad městyse Buchlovice, tel.: 572 595 120. Vychází měsíčně, řídí redakční rada, odpovědný redaktor ing. Miloslav Hrdý, výkonní redaktori Vlastimil Kořínek a Bořek Žižlavský. Náklad 350 výtisků. Cena 16,– Kč

Registrační číslo MK ČR E 13102

*Redakční rada si vyhrazuje právo upravovat příspěvky.
Sazba Vít Kučera, tisk HUDEC print, s. r. o., Buchlovice*